Ankenævnet for Forsikring

908/13

Den 4. februar 2013 blev i sag nr. 82.687:

xxxx xxxx xxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxx xxx xxx
xxxx xxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Klageren har som led i en tidligere ansættelse haft en individuel pensionsordning med dækning ved tab af erhvervsevne, visse kritiske sygdomme, invalidesum og præmiefritagelse i Danica Pension. Hun klager ved sit fagforbund over, at selskabet har opsagt forsikringsdækningerne med tilbagevirkende kraft og herudover krævet tilbagebetaling af udbetalte invalideydelser og nedskrivning af pensionsopsparingen med ydet præmiefritagelse.

Selskabet har henvist til, at klageren har afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med forsikringens tegning, men har efter sagens indbringelse for nævnet frafaldet kravet om tilbagebetaling af udbetalte invalideydelser på 54.047 kr., men fastholdt, at beløbet 50.128,87 kr., som udgør præmiebeløb, som selskabet har forøget opsparingen med, bliver fratrukket den opsparede værdi, således at hun ikke opnår en ekstra gevinst.

Den tegnede forsikring giver ret til invalideydelser og præmiefritagelse, såfremt erhvervsevnen grundet sygdom eller ulykke bliver nedsat med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1966, udfyldte i forbindelse med optagelse af ordningen en helbredserklæring den 29/8 2007. På spørgsmål 1.a om hun indenfor det sidste år har kon-

sulteret, været undersøgt og/eller været behandlet hos læge/speciallæge, på hospital/privathospital, i ambulatorium/laboratoruim, hos psykolog, psykiater, psykoterapeut, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler, herunder alternativ behandler, har hun afkrydset i nej-feltet.

Selskabet optog hende i ordningen på baggrund af de afgivne helbredsoplysninger pr. 1/8 2007.

Af sagen fremgår, at selskabet i flere perioder herefter har udbetalt invalideydelser og ydet præmiefritagelse på grund af en diskusprolaps i nakken. Senest er der ifølge oplysningerne i sagen udbetalt ydelser i perioden 1/2 - 1/10 2011 grundet discusprolaps og depression.

Selskabet indhentede i forbindelse med den seneste udbetaling lægelige og kommunale oplysninger. Det fremgår bl.a. heraf:

> "**25-09-2008**
> ...
> Kontorassistent, der har haft ondt igennem 3-4 år i venstre skulder.
> Ingen traumer. Har været igennem længere forløb i ..., hvor hun har fået fysioterapi og blokader uden positiv effekt.
> Har fået lavet MR-artrografi og røntgen.
> Hun er lidt usikker på om MR-skanningen viste noget, men også MR-skanningen gjorde smerterne værre.
> ...
> [Klageren] har haft alkoholmisbrug og været anbragt med sine børn via familieafd.
> Efterf. har børnene været anbragt hver for sig. Der ligger fam.sag fra 2004 frem til dec -06 vedr. ophold ..., anbringelser, alkoholmisbrug, tilbagefald m.v. Der er på intet tidspunkt nævnt noget om en ægtefælle mellem 2004 og 2006.
> [Klageren] har i en del af perioden haft arbejde samtidig med antabusbehandling. Misbrugssag afsluttet i 2007 ser det ud som om.
> Har jf. forsørgelseshistorikken været sygemeldt det meste af de seneste 2 år - min. fra 2007 og frem til sygem. sept. -08 selvforsørgende.
> Sygemeldt 11.9.08-4.1.09 pga. skulderoperation, samt 27.4.09-11.8.10 pga. operation for discusprolaps i nakken med tryk på nerve til v/arm."

I brev af 19/9 2011 til klageren har selskabet anmodet om samtykkeerklæring til indhentelse af yderligere lægeligt materiale til brug for vurderingen af, hvorvidt pensionsordningen er blevet oprettet på de rigtige vilkår.

3. 82.687

Af det indhentede materiale fra Alkoholambulatoriet fremgår bl.a.:

"18-08-2006
Behandler (notat)
[Klageren] til samtale.
Ferien er gået rigtig godt, og er kommet godt igang med hverdagen igen. Der har ikke været alkoholtilbagefald i denne ferie, og det er [klageren] rigtig glad for.
Hun havde en krise med [yngste søn] den sidste weekend, hvor han blev helt urimelig. De klarede krisen, [klageren] blev ked af det og fik drikketrang, tror selv at såfremt hun ikke havde været på antabus, ville der have været en stor risiko for tilbagefald.
...
Kommer fremover til Antabus hver 2 fredag i ulige uge. aftalt jeg mailer besked til ... om dette. Ny samtale aftalt d. 29.9.
...
08-06-2007
...
Ifh. til antabus:
KOMMER FREM OVER TIL ANTABUS HV. ANDEN TORSDAC I ULIGE UGE.
...
Kommer til antabus inden ferien den 19.7 og kommer igen den 7.8.
Kommer her til antabus hele uge 32, altså den 7.8 og den 10.8.
Afsendt mail omkring ferie og planer til ..., som er hendes nye behandler i fam.afd."

Af egen læges journal fremgår bl.a.:

"**25-02-2002 Kons./Besøg**
Har henv. sig til alkoholamb. i dag mhp. at komme ud af alkoholmisbrug.
Det har hun været istand til at skjule godt for os.
...
26-09-2003 Kons./Besøg
Henv. sig med LÆ 205
Fortæller at hun faldt i alkohol i sommer. Dette til trods for at hun jo faktisk bor på ... med drengene.
Er startet dagbeh. for små 14 dg. siden, og er efterhånden kommet til den erkendelse, at hun aldrig mere kan drikke.
...
10-06-2005 Kronisk alkoholmisbrug
Diagnoser
P15 Kronisk alkoholmisbrug

Kontakt tekst
Opringning fra ..., Alkoholamb.
... fortæller, at [klageren] igen er røget ud i et alkoholmisbrug. Har nok stået på i en 3 mdr.
...
13-06-2005 Kronisk alkoholmisbrug
...
Fortsætter med antabus, red. i risoliddosis ved alk.ambulatoriet. P:80, ingen indreuro eller rystende hænder, ej abstinent.
...
12-09-2005 TK/TR
Faldet i igen. Har sygemeldt sig fra 29.08. Er startet ved alkoholamb.
...

4. 82.687

23-09-2005 Kons./Besøg
Har ikke brug for sygemeldn. alligevel, idet hun startede i arb. 15.09.05, samme arb. som hun har haft tidl. Palle- og containerregnskab v. firma i ...
Fortæller at børnene ikke er hos hende længere.
...[ældste søn] på ... ...[yngste søn] hos aflastningsfamilien.
Det bliver sandsynligvis permanent. Det er svært for pt., men hun er nødt til at acceptere tingenes tilstand med det tilbagevendende alkoholmisbrug.
Har haft problemer med stikken i lungerne. Ryger 20 cigaretter dagl., og har i perioder ikke taget astmamedicin, men er dog begyndt igen."

På baggrund af de indhentede oplysninger har selskabet i brev af 18/11 2011 til klageren anført, at de nye oplysninger fra alkoholambulatoriet er under vurdering, og at udbetalingerne derfor er indstillet, indtil selskabet har truffet afgørelse om, hvorvidt oplysningerne har betydning for vilkårene i hendes pensionsordning.

I brev af 13/12 2011 til klageren har selskabet bl.a. anført:

"Efter at have vurderet betydningen af oplysningerne, kan din pensionsordning kun fortsætte *uden* dækning ved tab af erhvervsevne, *uden* forsikring ved visse kritiske sygdomme, *uden* invalidesum og *uden* ret til fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse).

Disse dækninger vil nu blive slettet fra din pensionsordning, der herefter vil fortsætte som en opsparingsordning uden ret til fritagelse for indbetaling og med gruppeforsikring ved død.

Vi har fået oplyst fra Alkoholambulatoriet, at du senest den 10. august 2007, dvs. 19 dage før du udfyldte og underskrev din helbredserklæring, mødte til behandling med Antabus. Behandlingen var led i et længerevarende behandlingsforløb.
...
Oplysningen om behandling på Alkoholambulatoriet burde have været oplyst i spørgsmål 1a i helbredserklæringen.

Ifølge Forsikringsaftaleloven § 6 er vi alene forpligtet i det omfang og på de vilkår, vi havde antaget forsikringen, hvis de rette helbredsoplysninger havde været oplyst.

De manglende oplysninger har også betydning for de udbetalinger, du har modtaget fra din dækning ved tab af erhvervsevne.

Vi vil nu opgøre din pensionsordning, hvorefter du vil høre fra os."

I fortsættelse heraf har selskabet i brev af 25/1 2012 til klageren bl.a. anført:

"Vi har nu opgjort din pensionsordning, og kan se, at du har fået udbetalt 54.047 kroner i dækning ved tab af erhvervsevne. Beløbet er før skat.

Dette beløb skal du betale tilbage til Danica Pension, fordi pensionsordningen blev oprettet på baggrund af urigtige oplysninger. Vi sender et girokort til dig.
...

> I forbindelse med, at du og din arbejdsgiver har fået udbetalt dækning ved tab af erhvervsevne, er der samtidig givet fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse). Derved har din pensionsopsparing været sikret. Der er samlet givet 50.128,87 kroner i fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse). Dette beløb skal betales tilbage til Danica Pension.
>
> Du kan vælge enten at betale beløbet til Danica Pension, og derved få fradrag på selvangivelsen for beløbet, eller du kan vælge at få trukket beløbet fra din opsparede værdi på pensionsordningen."

Klagerens fagforbund er herefter indtrådt i sagen og har i brev af 31/1 2012 kritiseret selskabet for fremgangsmåden og har anmodet om en nærmere begrundelse for det drastiske skridt.

Som svar herpå har selskabet i brev af 14/2 2012 til forbundet anført, at klageren 19 dage før underskrivelse af helbredserklæringen er mødt til behandling med antabus, og at klageren burde have oplyst herom under spørgsmål 1.a. Selskabet anfører endvidere, at selskabet - såfremt det havde fået disse oplysninger - slet ikke havde kunnet tilbyde hende dækning ved tab af erhvervsevne, dækning ved visse kritiske sygdomme, invalidesum og præmiefritagelse.

Over for nævnet har forbundet indsendt underskrevet klageskema den 6/6 2012 med krav om, at selskabet bliver pålagt at frafalde betalingskravet, samt at hun bibeholder sin forsikringsdækning og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "Det er korrekt, at [klageren] har indtaget antabus siden 2003 og at antabussen er udleveret af alkoholambulatoriet. [Klageren] var i egentligt behandling i 16 uger grundet for stort alkoholindtag i 2003 og har stort set været ædru siden.
> Vi gør opmærksom på at forløbet med udlevering af antabus ligeså godt kunne være foregået således, at egen læge havde udskrevet antabussen, hvorved [klageren] selv skulle tage antabussen hjemme. [Klageren] har grundet hensyn til sin familie valgt at tage antabussen på ambulatoriet.
> Der er flere meninger om det at indtage antabus er egentligt behandling. Bl.a. Dansk misbrugsbehandling anfører på deres hjemmeside http://www.danskmisbrugsbehandling.dk/-antabus/, at antabus ikke er behandling og helbredende i sig selv. De ser alkoholbehandling a la det 16 ugers forløb hun deltog i i 2003. Da der er tvivl blandt fagfolk om at antabusindtag er egentlig behandling, er det klart, at [klageren] selv ikke opfatter det at møde på et ambulatorium og indtage antabus som egentlig behandling.
> Her bør lægges vægt på, at hun tilbage i 2003 har været i egentligt virksomt 16 ugers behandlingsforløb. Der er ikke tvivl om, hverken hos [klageren] eller fagfolk at det 16 ugers forløb er at betragte som egentligt alkoholbehandling. Det at indtage antabus fremmer ikke helbredelsen af nogen sygdom.
> Afslutningsvis kan nævnes, at når [klageren] mødte op på ambulatoriet var forløbet med at få udleveret en antabus ganske kortvarigt og uformelt. Det behøves ikke være en læge eller

anden sundhedsfaglig person, som udleverede antabussen, men kunne lige så godt være en telefondame eller en anden ansat.
Det står ikke noget om ovennævnte i Danicas forsikringsbetingelser. [Klageren] bliver straffet hårdt fordi hun af familiemæssige årsager har valgt at lade ambulatoriet udlevere antabus til hende. Det er tvivlsomt, om sagen ville have fået samme udfald, hvis hun selv havde taget antabussen derhjemme."

Selskabet har over for nævnet i brev af 19/6 2012 fastholdt sin afgørelse, men har besluttet ikke at kræve tilbagebetaling af ydelsen på 54.047 kr. i dækning ved tab af erhvervsevne. Til støtte for afgørelsen har selskabet bl.a. anført:

"I oplysningerne fra ... Alkoholambulatorium fremgår det, at [klageren] senest den 10. august 2007, det vil sige 19 dage før hun udfylder og underskriver sin helbredserklæring, møder til behandling med Antabus. Behandlingen er et led i et længerevarende behandlingsforløb. Dette har [klageren] ikke oplyst på sin helbredserklæring i spørgsmål 1a, som hun underskriver den 29. august 2007.
...
Danica Pension mener ikke, at [klageren] har været i god tro, da hun kun 19 dage før hun skriver under på helbredserklæringen, har mødt til behandling med Antabus på Alkoholambulatoriet på ... misbrugscenter. I helbredserklæringen spørgsmål 1a, skal [klageren] svare på: 'Har du indenfor det sidste år konsulteret, været undersøgt og/eller været behandlet hos læge/speciallæge, på hospital/privathospital, i ambulatorium, laboratorium, hos psykolog, psykiater, psykoterapeut, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler, herunder alternativ behandler.' [Klageren] burde have oplyst om behandlingen i Alkoholambulatoriet på ... misbrugscenter. Havde vi haft denne oplysning ved oprettelsestidspunktet, havde vi ikke kunne tilbyde [klageren] forsikringsdækningerne. På den baggrund fastholder Danica Pension, at vi er berettiget til at ophæve [klagerens] forsikringsdækninger med tilbagevirkende kraft som konsekvens af, at der er blevet afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med pensionsordningens oprettelse i 2007. Dette har ankenævnet flere gange fastslået jævnfør for eksempel AK. 59.568.

Danica Pension har besluttet ikke at kræve tilbagebetaling af ydelsen på 54.047 kroner i dækning ved tab af erhvervsevne.

Danica Pension fastholder kravet om, at den ekstra værdi, som er tilskrevet som følge af den uberettigede fritagelse for indbetaling på 50.128,87 kroner, bliver reduceret i den opsparede værdi, så [klageren] ikke opnår en ekstra gevinst på pensionsudløbstidspunktet, som følge af at hun har givet os ukorrekte oplysninger, jævnfør Forsikringsaftalelovens paragraf 6."

Af helbredserklæringen fremgår bl.a.:

"Jeg erklærer hermed, at ovenstående oplysninger er i overensstemmelse med sandheden, og at jeg intet har fortiet. Jeg er klar over, at forsikringen kan nedsættes eller ophæves, hvis svarene ikke er fuldt sandfærdige, eller fortielser har fundet sted."

7. 82.687

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren har afgivet klart urigtige oplysninger ved ikke at oplyse om sit mangeårige alkoholmisbrug og antabusbehandling inden tegningen i august 2007.

Herefter - og da nævnet finder det sandsynliggjort, at selskabet ikke ville have antaget forsikringen, såfremt korrekte oplysninger havde foreligget på tegningstidspunktet - kan nævnet ikke kritisere, at selskabet med hjemmel i forsikringsaftalelovens § 6 har ophævet forsikringen med tilbagevirkende kraft til tegningstidspunktet og i konsekvens heraf har krævet præmier fratrukket opsparingen eller indbetalt af klageren.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson